

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 5 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta ja 41 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 41 §:n 3 momentti laissa 658/2015,

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 4 ja 6 kohta, 8 §, 21 §:n 4 momentti, 22, 26, 32 ja 35 §, 49 §:n 2 momentti, 51 §:n 3 momentti, 53 §:n 2 momentti, 61 §:n 2 momentin 2 kohta sekä 63 ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 21 §:n 4 momentti laissa 779/2013, 35 § laissa 1237/2019 ja 49 §:n 2 momentti laissa 1174/2011, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 621/2012, uusi 3 momentti ja 6 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Luovuttaminen kaksoisrangaistavuuden täytyessä

Veron, maksun, tullin tai valuuttatoimien osalta luovuttamiseen suostutaan, vaikka Suomen laissa ei aseteta samantyyppisiä veroja tai maksuja tai siihen ei sisälly samantyyppistä veroja, maksuja, tulleja tai valuuttatoimia koskevaa sääntelyä kuin pyynnön esittäneen jäsenvaltion laissa.

5 §

Ehdottomat kieltäytymisperusteet

Luovuttamisesta tulee kieltäytyä myös, jos vakavasti sairaana olevan henkilön osalta on olemassa painavia ja todellisia perusteita sille, että luovuttaminen saattaa tämän henkilön todelliseen vaaraan siitä, että hänen odotettu elinaikansa lyhenee merkittävästi tai hänen terveydentilansa heikkenee nopeasti, merkittävästi ja peruuttamattomasti, ja käytettävissä olevien tietojen perusteella tätä vaaraa ei voida estää kohtuullisessa ajassa, eikä sitä voida poistaa siirtämällä täytäntöönpanoa 47 §:n nojalla. Jos tarkoitettu vaara voidaan sitä vastoin estää kohtuullisessa ajassa, uudesta luovuttamispäivästä on sovittava pyynnön esittäneen oikeusviranomaisen kanssa.

6 §

Harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet

Luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos:

4) pyynnön perusteena oleva teko katsotaan rikoslain 1 luvun mukaan tehdyksi kokonaan tai osittain Suomessa taikka suomalaisessa aluksessa tai ilma-aluksessa;

6) pyyntö koskee vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa ja luovutettavaksi pyydetty on Suomen kansalainen taikka on asunut vakinaisesti tai oleskellut Suomessa laillisesti vähintään viisi vuotta ja pyytää saada suorittaa vapausrangaistuksen Suomessa;

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kieltäytymisen edellytyksenä on lisäksi, että sen voidaan katsoa parantavan luovutettavaksi pyydetyn mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan hänelle tuomitun rangaistuksen päättyessä taikka olevan muusta erityisestä syystä perusteltua. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon oleskelun keston lisäksi muun ohella erityisesti oleskelun luonne ja edellytykset sekä perhe-, kieli-, kulttuuriset, sosiaaliset, taloudelliset ja muut siteet, joita hänellä on Suomeen. Jos edellä mainittujen siteiden voidaan poikkeuksellisesti katsoa olevan erityisen merkittävät, luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, vaikka vakinainen asuminen tai oleskelu Suomessa on kestänyt alle viisi vuotta. Vapausrangaistus on pantava Suomessa täytäntöön noudattaen, mitä siitä erikseen säädetään.

8 §

Luovutettavan palauttamista koskeva ehto

Päätettäessä luovuttaa Suomen kansalainen taikka Suomessa laillisesti vähintään viisi vuotta vakinaisesti asunut tai oleskellut syytetoimenpiteitä varten luovuttamisen ehdoksi voidaan asettaa, että hänet välittömästi tuomion tultua lainvoimaiseksi palautetaan Suomeen suorittamaan mahdollisesti tuomittua vapausrangaistusta, jos luovutettavaksi pyydetty luovuttamisasian käsittelyn yhteydessä on pyytänyt saada suorittaa rangaistuksen Suomessa.

Ehdon asettamisen edellytyksenä on lisäksi, että 6 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja 2 momentissa säädetty luovuttamisesta kieltäytymisen edellytykset täyttyvät.

21 §

Luovutettavaksi pyydetylle tehtävät ilmoitukset ja tiedustelut

Suoritetuista toimenpiteistä on laadittava pöytäkirja, johon on tehtävä merkinnät tehdyistä toimenpiteistä ja jossa on ilmoitettava saatu selvitys. Poliisilla on oikeus saamansa selvityksen tueksi tarkistaa luovutettavaksi pyydetyn maassaoleskelun pituutta ja laillisuutta koskevat tiedot ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmästä. Keskusrikospoliisi toimittaa pöytäkirjan ja muut asiakirjat toimivaltaiselle syyttäjälle.

22 §

Määräaikojen noudattaminen

Saatuun 17 §:n mukaisesti säilöön ottamista koskevat asiakirjat syyttäjän on huolehdittava, että luovuttamisasiaa käsitellään kiireellisesti siten, että tuomioistuimien voi noudattaa tässä laissa säädettyjä määräaikoja.

26 §

Määräaikojen noudattaminen käräjäoikeudessa

Käräjäoikeuden on huolehdittava, että luovuttamisasiaa käsitellään kiireellisesti siten, että tuomioistuin voi noudattaa tässä laissa säädettyjä määräaikoja.

32 §

Määräajat

Jos luovutettavaksi pyydetty on suostunut luovuttamiseen, käräjäoikeuden on tehtävä luovuttamista koskeva päätös kolmen päivän kuluessa suostumuksen antamisesta. Käräjäoikeuden on kuitenkin aina tehtävä luovuttamista koskeva päätös 26 päivän kuluessa siitä, kun luovutettavaksi pyydetty on otettu kiinni tai muuten tavoitettu Suomessa.

Jos erityistapauksissa luovuttamista koskevaa päätöstä ei voida tehdä 1 momentissa tai 41 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa, pyynnön esittäneen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle on tehtävä 35 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Ilmoituksen tekemisen jälkeen tämän pykälän 1 momentissa ja 41 §:n 2 momentissa tarkoitettut määräajat jatkuvat 30 päivällä siten, että asia on lainvoimaisesti ratkaistava 90 päivän kuluessa siitä, kun luovutettavaksi pyydetty on otettu kiinni tai muuten tavoitettu Suomessa.

35 §

Viivästykset

Jos luovuttamisasiaa ei ole erityistapauksissa lainvoimaisesti ratkaistu 60 päivän kuluessa luovutettavaksi pyydetyn kiinniottamisesta, syyttäjän on välittömästi ilmoitettava viivästyksestä ja sen syystä pyynnön esittäneen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos luovutettavaksi pyydetty on suostunut luovuttamiseen, eikä asiaa ole erityistapauksissa lainvoimaisesti ratkaistu kymmenen päivän kuluessa suostumuksen antamisesta, syyttäjän on vastaavasti tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

Jos luovuttamisasiaa ei poikkeuksellisten olosuhteiden johdosta ole lainvoimaisesti ratkaistu 30 päivän kuluessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräaikojen päättymisestä, syyttäjän on ilmoitettava viivästyksestä ja sen syystä Eurojustille.

49 §

Täytäntöönpanon lykkäminen ja väliaikainen luovuttaminen

Luovuttamisesta päättävä tuomioistuin voi luovuttamispäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisen sijasta väliaikaisesti luovuttaa luovutettavan henkilön pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle kyseisen tuomioistuimen ja luovuttamispyynnön esittäneen toisen jäsenvaltion oikeusviranomaisen välillä tehtävässä sopimuksessa määriteltävin ehdoin. Sopimus ehdoista on tehtävä kirjallisesti ja siinä on oltava maininta, että eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti sopimuksen ehdot sitovat kaikkia pyynnön esittäneen jäsenvaltion viranomaisia. Sopimuksessa määritellyt ehdot on kirjattava tuomioistuimen väliaikaista luovuttamista koskevaan päätökseen.

51 §

Luvan antaminen

Päätös tulee tehdä 26 päivän kuluessa pyynnön saapumisesta syyttäjälle.

53 §

Edellytykset pyynnön esittämiselle

Kiinniottamista ja luovuttamista Suomeen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten voidaan pyytää, jos pyynnön perusteena olevasta teosta on annettu tuomio, joka on täytäntöönpanokelpoinen Suomessa, ja tuomittu seuraamus on vähintään neljän kuukauden vankeusrangaistus.

61 §

Kielto luovuttaa edelleen

Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa ei sovelleta jäsenvaltiosta Suomeen luovutetun henkilön edelleen luovuttamiseen toiseen jäsenvaltioon, jos:

2) häneen ei sovelleta 58 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltoa mainitun pykälän 2 momentin 1 tai 5 kohdan nojalla;

63 §

Kuuleminen tai väliaikainen siirtäminen ennen luovuttamista koskevaa päätöstä

Jos kiinniottamista ja luovuttamista koskeva toisen jäsenvaltion pyyntö on tehty syytetoimenpiteitä varten, luovuttamisesta päättävän toimivaltaisen tuomioistuimen on pyynnön esittäneen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ennen luovuttamista koskevan päätöksen tekemistä suostuttava noudattaen soveltuvin osin rikosasioita koskevaa eurooppalaista tutkintamääräystä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta annettua lakia (430/2017) siihen, että:

- 1) luovutettavaksi pyydettyä kuullaan; tai
- 2) luovutettavaksi pyydetty siirretään väliaikaisesti pyynnön esittäneeseen jäsenvaltioon.

Luovutettavaksi pyydetyn kuulemisen toimittaa toimivaltainen oikeusviranomainen. Kuulemisen edellytykset on määritettävä luovuttamista pyytäneen oikeusviranomaisen ja 1 momentissa tarkoitettun toimivaltaisen tuomioistuimen keskinäisellä sopimuksella.

Pyynnön esittäneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen ja 1 momentissa tarkoitettun toimivaltaisen tuomioistuimen on sovittava väliaikaisen siirtämisen edellytyksistä ja kestosta. Luovutettavaksi pyydetyn on voitava palata Suomeen ollakseen läsnä häntä koskevissa luovuttamismenettelyä koskevissa istunnoissa.

Suomen toimivaltainen viranomainen voi vastaavasti pyytää toiselta jäsenvaltiolta Suomeen luovutettavaksi pyydetyn kuulemista tai hänen siirtämistään väliaikaisesti Suomeen.

69 §

Luvan antaminen kauttakuljetukseen

Oikeusministeriö antaa rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain 33 §:n mukaisesti luvan siihen, että jäsenvaltiosta tai Euroopan unioniin kuulumattomasta valtiosta toiseen jäsenvaltioon luovutettavaksi pyydetty voidaan kuljettaa Suomen kautta, jos oikeusministeriölle on ilmoitettu:

- 1) hänen henkilöllisyytensä ja kansalaisuutensa;
- 2) luovuttamista koskevan pyynnön olemassaolo;
- 3) rikoksen luonne ja oikeudellinen luokittelu; sekä
- 4) kuvaus olosuhteista, joissa rikos on tehty sekä rikoksen tekoaika ja -paikka.

Kauttakuljetusta koskeva pyyntö voidaan lähettää oikeusministeriölle millä tahansa sellaisella tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste. Oikeusministeriö antaa päätöksensä tiedoksi samaa menettelyä noudattaen.

Tämä laki tulee voimaan 10 päivänä heinäkuuta 2025.

Ennen tämän lain voimaantuloa käräjäoikeudelle tällä lailla muutettavan lain 24 §:n nojalla toimitettuihin pyyntöihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri